

01000973005950024

3649

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 97

30 Μαΐου 1995

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 186

Προστασία των εργαζομένων από κινδύνους που διατρέχουν λόγω της έκθεσής τους σε βιολογικούς παράγοντες κατά την εργασία σε συμμόρφωση με τις οδηγίες του Συμβουλίου 90/679/ΕΟΚ και 93/88/ΕΟΚ.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του άρθρου 1 παρ. 1 και των άρθρων 3, 4 και 5 του Ν. 1338/1983 «Εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου» (34Α'), όπως αυτές έχουν αντικατασταθεί και τροποποιηθεί αντιστοίχως με το άρθρο 65 του Ν. 1892/1990 και με τα άρθρα 6 παρ. 4 του Ν. 1440/1984 και 31 του Ν. 2076/1992.

2. Τις διατάξεις του άρθρου 36 του Ν. 1568/85 «Υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων» (177Α).

3. Την αριθμ. 11/13.10.94 γνώμη του Συμβουλίου Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας.

4. Την αριθ. 80170/26.7.94 Απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Εργασίας «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Υφυπουργό Εργασίας Γεώργιο Αδαμόπουλο» (585Β').

5. Την ΥΠ/122/14.7.94 Απόφαση «Ανάθεση αρμοδιο-

τήτων στον Αναπληρωτή Υπουργό Βιομηχανίας Ενέργειας και Τεχνολογίας Χρήστο Ροκόφυλλο» (550Β').

6. Την αριθ. 6033/1994 κοινή Απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Γεωργίας «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στους Υφυπουργούς Γεωργίας Φλώρο Κωνσταντίνου και Βασίλειο Βασιλακάκη» (550Β').

7. Τις διατάξεις του άρθρου 29Α του Ν. 1558/85 «Κυβέρνηση και Κυβερνητικά Όργανα» (137Α'), που προστέθηκε με το άρθρο 27 του Ν. 2081/92 «Ρύθμιση του θεσμού των Επιμελητηρίων κ.τ.λ.» (154Α').

8. Ότι με την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος δεν θα προκληθεί πρόσθετη δαπάνη σε βάρος του προϋπολογισμού του Υπουργείου Εργασίας ή του κρατικού προϋπολογισμού ΝΠΔΔ, δεδομένου ότι οι δαπάνες εντάσσονται στα πλαίσια των ήδη εγκεκριμένων προϋπολογισμών για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 39 του Ν. 1836/89, ο οποίος έχει επεκταθεί και στο Δημόσιο.

9. Την αριθμ. 111/28.2.95 γνωμοδότηση του Συμβουλίου Επικρατείας, μετά από πρόταση των Υπουργών Προεδρίας της Κυβέρνησης, Εσωτερικών, Εθνικής Οικονομίας, Οικονομικών, Υγείας Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Βιομηχανίας Ενέργειας και Τεχνολογίας, του αναπληρωτή Υπουργού Βιομηχανίας Ενέργειας και Τεχνολογίας και των Υφυπουργών Γεωργίας και Εργασίας, αποφασίζουμε:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1

Αντικείμενο-Πεδίο εφαρμογής

1. Σκοπός του παρόντος διατάγματος είναι η προσαρμογή της Ελληνικής νομοθεσίας περί υγιεινής και ασφάλειας των εργαζομένων προς τις διατάξεις των οδηγιών 90/679/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 26.11.1990 (Ε.Ε. L. 374/1/31.12.1990) και 93/88/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 12.10.1993 (Ε.Ε. L. 268/7/29.10.1993) για την προστασία των εργαζομένων από κινδύνους λόγω της έκθεσής τους κατά τη διάρκεια της εργασίας σε βιολογικούς παράγοντες.
2. Το παρόν προεδρικό διάταγμα έχει ως αντικείμενο την προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους για την υγεία και την ασφάλειά τους, συμπεριλαμβανομένης της πρόληψης των κινδύνων που προέρχονται ή είναι πιθανόν να προέλθουν από την έκθεση, κατά τη διάρκεια της εργασίας σε βιολογικούς παράγοντες. Οι διατάξεις του εφαρμόζονται επιπλέον των γενικών διατάξεων για την υγιεινή και την ασφάλεια της εργασίας που ισχύουν κάθε φορά.
3. Οι διατάξεις του παρόντος εφαρμόζονται σε όλες τις επιχειρήσεις, εκμεταλλεύσεις και εργασίες του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα, ανεξαρτήτως κλάδου οικονομικής δραστηριότητας στον οποίο κατατάσσονται.
4. Για την εφαρμογή του παρόντος στο Δημόσιο, τα ΝΠΔΔ και ΟΤΑ ισχύουν και οι ιδιαίτερες ρυθμίσεις της ΚΥΑ 88555/3293/88 (721/Β) "Υγιεινή και ασφάλεια του προσωπικού του Δημοσίου, των ΝΠΔΔ και των ΟΤΑ" που κυρώθηκε με το άρθρο 39 του ν. 1836/89 (79/Α) "Προώθηση της απασχόλησης και της επαγγελματικής κατάρτισης και άλλες διατάξεις".
5. Οι διατάξεις του παρόντος δεν εφαρμόζονται στο ένστολο προσωπικό των ενόπλων δυνάμεων και των σωμάτων ασφαλείας και στο οικιακό υπηρετικό προσωπικό. Στην περίπτωση αυτή πρέπει να εξασφαλίζεται, όσο αυτό είναι δυνατόν, η ασφάλεια και η υγεία του ως άνω προσωπικού, έχοντας υπόψη τους στόχους του παρόντος.
6. Οι διατάξεις του παρόντος εφαρμόζονται με την επιφύλαξη των κειμένων διατάξεων βάσει των οποίων γίνεται εναρμόνιση του εθνικού μας δικαίου με την οδηγία 90/219/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 23ης Απριλίου 1990 για την περιορισμένη χρήση των γενετικώς τροποποιημένων μικροοργανισμών και την οδηγία 90/220/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 23ης Απριλίου 1990 για την εκούσια απελευθέρωση γενετικώς τροποποιημένων οργανισμών στο περιβάλλον.

Άρθρο 2

Ορισμοί - κατάταξη

1. Για τους σκοπούς του παρόντος νοούνται ως :
  - α) **Βιολογικοί παράγοντες:** Οι μικροοργανισμοί, μεταξύ των οποίων και οι γενετικά τροποποιημένοι, οι κυτταροκαλλιέργειες και τα ενδοπαράσιτα του ανθρώπου, που είναι δυνατόν να προκαλέσουν οποιαδήποτε μόλυνση, αλλεργία ή τοξικότητα.
  - β) **Μικροοργανισμός:** Μικροβιακή οντότητα, κυτταρική ή μη κυτταρική που είναι ικανή να αναπαράγεται ή να μεταφέρει γενετικό υλικό.
  - γ) **Κυτταροκαλλιέργεια:** Η in vitro ανάπτυξη κυττάρων που προέρχονται από πολυκύτταρους οργανισμούς.
2. Οι βιολογικοί παράγοντες κατατάσσονται σε τέσσερις ομάδες κινδύνου, ανάλογα με το βαθμό του κινδύνου μόλυνσης :
  - α) **Βιολογικός παράγοντας της ομάδας 1:** Είναι ο βιολογικός παράγοντας που είναι απίθανο να προκαλέσει ασθένεια στον άνθρωπο.
  - β) **Βιολογικός παράγοντας της ομάδας 2:** Είναι ο παράγοντας που μπορεί να προκαλέσει ασθένεια στον άνθρωπο και θα μπορούσε να προκαλέσει κίνδυνο για τους εργαζόμενους, ενώ δεν υπάρχει μεγάλη πιθανότητα να εξαπλωθεί στο κοινωνικό σύνολο. Γενικώς υπάρχει αποτελεσματική προ-

ληπτική ή θεραπευτική αγωγή.

- γ) **Βιολογικός παράγοντας της ομάδας 3:** Είναι ο παράγοντας που μπορεί να προκαλέσει ασθένεια στον άνθρωπο και συνιστά σοβαρό κίνδυνο για τους εργαζόμενους. Ενδέχεται να υπάρχει κίνδυνος να διαδοθεί στο κοινωνικό σύνολο, αλλά, γενικώς υπάρχει αποτελεσματική προληπτική ή θεραπευτική αγωγή.
- δ) **Βιολογικός παράγοντας της ομάδας 4:** Είναι ο παράγοντας που προκαλεί σοβαρή ασθένεια στον άνθρωπο και συνιστά σοβαρό κίνδυνο για τους εργαζόμενους, ενδέχεται να παρουσιάζει υψηλό κίνδυνο διάδοσης στο κοινωνικό σύνολο και για τον οποίο συνήθως δεν υπάρχει αποτελεσματική προληπτική ή θεραπευτική αγωγή.
3. Αν ένας αξιολογούμενος βιολογικός παράγοντας δεν είναι δυνατόν να καταταχθεί σαφώς σε μία από τις ομάδες της παραγράφου 2 πρέπει να κατατάσσεται στην υψηλότερη εξεταζόμενη ομάδα κινδύνου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΡΓΟΔΟΤΩΝ

Άρθρο 3

Εντοπισμός και εκτίμηση των κινδύνων

1. Για κάθε δραστηριότητα που ενδέχεται να συνεπάγεται κίνδυνο έκθεσης σε βιολογικούς παράγοντες, ο εργοδότης οφείλει να έχει στη διάθεσή του μια γραπτή εκτίμηση των υφισταμένων κατά την εργασία κινδύνων, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.
2. Στην εκτίμηση αυτή προσδιορίζεται η φύση, ο βαθμός και η διάρκεια της έκθεσης των εργαζομένων, ώστε να είναι δυνατό να αξιολογούνται όλοι οι κίνδυνοι για την ασφάλεια ή την υγεία των εργαζομένων και να καθορίζονται τα ληπτέα μέτρα.
3. Για τις δραστηριότητες που συνεπάγονται έκθεση σε βιολογικούς παράγοντες διαφόρων ομάδων, ο κίνδυνος εκτιμάται με βάση τον κίνδυνο που παρουσιάζουν όλοι οι επικίνδυνοι βιολογικοί παράγοντες που είναι παρόντες.
4. Η εκτίμηση πρέπει να επαναλαμβάνεται τακτικά και, οπωσδήποτε, όταν μεταβάλλονται καθ' οιονδήποτε τρόπο οι συνθήκες που επηρεάζουν την έκθεση των εργαζομένων στους βιολογικούς παράγοντες.
5. Ο εργοδότης οφείλει να παρέχει στην αρμόδια επιθεώρηση εργασίας τα στοιχεία στα οποία βασίζεται η εκτίμηση της παραγράφου 1.
6. Η εκτίμηση που αναφέρεται στην παράγραφο 1, πραγματοποιείται βάσει όλων των διαθέσιμων στοιχείων, συμπεριλαμβανομένων των εξής:
  - α) Της κατάταξης των βιολογικών παραγόντων οι οποίοι συνιστούν ή ενδέχεται να συνιστούν κίνδυνο για την υγεία του ανθρώπου, όπως αναφέρεται παράρτημα ΙΙΙ του άρθρου 17.
  - β) Των συστάσεων της αρμόδιας επιθεώρησης εργασίας οι οποίες αναφέρουν ότι ο βιολογικός παράγοντας πρέπει να ελέγχεται για να προστατεύεται η υγεία των εργαζομένων, στην περίπτωση που οι εργαζόμενοι εκτίθενται ή ενδέχεται να εκτεθούν στον βιολογικό αυτόν παράγοντα λόγω της εργασίας τους.
  - γ) Των πληροφοριών για τις ασθένειες οι οποίες ενδέχεται να προσβάλλουν τους εργαζόμενους λόγω της εργασίας τους.
  - δ) Των αλλεργικών ή τοξικών συνεπειών που είναι δυνατόν να έχει η εργασία τους.
  - ε) Της γνώσης μιας ασθένειας που έχει διαγνωσθεί σε έναν εργαζόμενο και η οποία συνδέεται άμεσα με την εργασία του.

Άρθρο 4

Εφαρμογή των διαφόρων άρθρων σύμφωνα με την εκτίμηση των κινδύνων.

1. Τα άρθρα 5 έως 17 δεν εφαρμόζονται, εάν από τα αποτελέσματα της εκτίμησης που αναφέρεται στο άρθρο 3 αποδεικνύεται ότι η έκθεση ή η ενδεχόμενη έκθεση αφορά βιολογικό παράγοντα της ομά-

δας 1 με κίνδυνο για την υγεία των εργαζομένων που δεν μπορεί να προσδιοριστεί. Θα πρέπει, ωστόσο, να τηρούνται οι προβλέψεις της παραγράφου 1 του παραρτήματος VI του άρθρου 17.

- Εάν από τα αποτελέσματα της εκτίμησης που αναφέρεται στο άρθρο 3 αποδεικνύεται ότι η δραστηριότητα δεν συνεπάγεται ηθελημένη πρόθεση χειρισμού ή χρήσης κάποιου βιολογικού παράγοντα, αλλά ότι μπορεί να οδηγήσει σε έκθεση των εργαζομένων σε κάποιο βιολογικό παράγοντα, όπως κατά τη διάρκεια των δραστηριοτήτων, των οποίων ενδεικτικός κατάλογος περιέχεται στο παράρτημα I του άρθρου 17, εφαρμόζονται τα άρθρα 5, 7, 8, 10, 11, 12, 13 και 14, εκτός εάν βάσει των αποτελεσμάτων της αναφερόμενης στο άρθρο 3 εκτίμησης, η εφαρμογή τους δεν κρίνεται αναγκαία.

Άρθρο 5

Αντικατάσταση

Ο εργοδότης αποφεύγει τη χρήση επιβλαβών βιολογικών παραγόντων, εφόσον αυτό επιτρέπεται από τη φύση της δραστηριότητας, αντικαθιστώντας τους από βιολογικούς παράγοντες οι οποίοι υπό τις συνθήκες χρήσης τους και βάσει των υπαρχουσών γνώσεων είναι ακίνδυνοι ή λιγότερο επικίνδυνοι για την υγεία των εργαζομένων.

Άρθρο 6

Περιορισμός των κινδύνων

- Η έκθεση των εργαζομένων πρέπει να προλαμβάνεται όταν, από τα αποτελέσματα της εκτίμησης που αναφέρεται στο άρθρο 3, προκύπτει ότι υπάρχει κίνδυνος για την υγεία ή την ασφαλεία τους.
- Εάν αυτό δεν είναι τεχνικώς εφικτό, λόγω της δραστηριότητας και της εκτίμησης του κινδύνου που αναφέρεται στο άρθρο 3, ο κίνδυνος έκθεσης πρέπει να μειώνεται σε τόσο χαμηλό επίπεδο ώστε να προστατεύεται επαρκώς η υγεία και η ασφάλεια των εργαζομένων, ιδίως με τη λήψη των ακόλουθων μέτρων τα οποία πρέπει να εφαρμόζονται βάσει των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης που αναφέρεται στο άρθρο 3:
  - Περιορισμό στο ελάχιστο δυνατόν, του αριθμού των εργαζομένων που εκτίθενται ή ενδέχεται να εκτεθούν.
  - Σχεδιασμό των μεθόδων εργασίας και των τεχνικών μέτρων ελέγχου έτσι ώστε να αποφεύγεται ή να ελαχιστοποιείται η απελευθέρωση βιολογικών παραγόντων στο χώρο εργασίας.
  - Μέτρα συλλογικής προστασίας ή/και, όταν δεν είναι δυνατόν να αποφευχθεί η έκθεση με άλλον τρόπο, μέτρα ατομικής προστασίας.
  - Μέτρα υγιεινής συμβατά με την πρόληψη ή τον περιορισμό της λόγω λάθους μεταφοράς ή απελευθέρωσης κάποιου βιολογικού παράγοντα από το χώρο εργασίας.
  - Χρήση του σήματος βιολογικού κινδύνου που περιγράφεται στο παράρτημα II του άρθρου 17 και άλλων σχετικών προειδοποιητικών σημάτων.
- Εκπόνηση σχεδίων για την αντιμετώπιση ατυχημάτων στα οποία ενέχονται βιολογικοί παράγοντες.
- Έλεγχος, όπου απαιτείται και είναι τεχνικώς εφικτό, της παρουσίας βιολογικών παραγόντων εκτός του χώρου του πρωτογενούς φυσικού περιορισμού.
- Μέσα για την ασφαλή συλλογή, αποθήκευση και αποκομιδή των αποβλήτων από τους εργαζόμενους, ύστερα από τυχόν απαιτούμενη κατάλληλη επεξεργασία. Στα μέτρα αυτά συμπεριλαμβάνεται η χρήση ασφαλών και αναγνωρίσιμων δοχείων.
- Μέτρα για τον ασφαλή χειρισμό και μεταφορά των βιολογικών παραγόντων στο χώρο εργασίας.

Άρθρο 7

Ενημέρωση της αρμόδιας αρχής

- Όταν από τα αποτελέσματα της εκτίμησης που αναφέρεται στο άρθρο 3 προκύπτει ότι υπάρχει κίν-

δυνος για την υγεία ή την ασφάλεια των εργαζομένων, ο εργοδότης, οφείλει να θέτει στη διάθεση της αρμόδιας επιθεώρησης εργασίας τις κατάλληλες πληροφορίες σχετικά με:

- α) Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης.
  - β) Τις δραστηριότητες κατά τις οποίες οι εργαζόμενοι έχουν εκτεθεί ή ενδέχεται να έχουν εκτεθεί σε βιολογικούς παράγοντες.
  - γ) Τον αριθμό των εργαζομένων που έχουν εκτεθεί.
  - δ) Το ονοματεπώνυμο και τα τυπικά προσόντα του τεχνικού ασφαλείας και του γιατρού εργασίας της επιχείρησης.
  - ε) Τα προστατευτικά και προληπτικά μέτρα που λαμβάνονται, συμπεριλαμβανομένων των διαδικασιών και μεθόδων εργασίας.
  - στ) Ένα σχέδιο έκτακτης ανάγκης για την προστασία των εργαζομένων από έκθεση σε βιολογικό παράγοντα της ομάδας 3 ή της ομάδας 4, η οποία θα μπορούσε να προκληθεί από βλάβη του φυσικού περιρισμού.
2. Οι εργοδότες πρέπει να πληροφορούν αμέσως την αρμόδια επιθεώρηση εργασίας για οποιοδήποτε ατύχημα το οποίο ενδέχεται να οδήγησε σε απελευθέρωση κάποιου βιολογικού παράγοντα και θα μπορούσε να προκαλέσει σοβαρή μόλυνση ή/και ασθένεια του ανθρώπου.
  3. Σε περίπτωση παύσης της λειτουργίας της επιχείρησης, ο κατάλογος που προβλέπεται στο άρθρο 11 και ο ιατρικός φάκελος που αναφέρεται στο άρθρο 14 αποστέλλονται στον αρμόδιο ασφαλιστικό οργανισμό, ενώ επίσης αντίγραφα αυτών των φακέλων αποστέλλονται στις ιατρικές υπηρεσίες του Κέντρου Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας του Υπουργείου Εργασίας για ερευνητικούς σκοπούς.

Άρθρο 8

Υγιεινή και ατομική προστασία

1. Κατά την άσκηση δραστηριοτήτων οι οποίες συνεπάγονται κίνδυνο για την υγεία ή την ασφάλεια των εργαζομένων λόγω της εργασίας με βιολογικούς παράγοντες, οι εργοδότες είναι υποχρεωμένοι να λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα για να εξασφαλίζουν ότι:
  - α) Οι εργαζόμενοι δεν τρώγουν και δεν πίνουν στους χώρους εργασίας στους οποίους υπάρχει κίνδυνος μόλυνσης από βιολογικούς παράγοντες.
  - β) Χορηγείται στους εργαζόμενους κατάλληλος προστατευτικός ιματισμός ή άλλος κατάλληλος ειδικός ιματισμός.
  - γ) Τίθενται στη διάθεση των εργαζομένων επαρκείς και κατάλληλες εγκαταστάσεις λουτρών και αποχωρητηρίων, καθώς και ενδεχομένως συστήματα για την πλύση των ματιών ή/και αντισηπτικά του δέρματος.
  - δ) Ο αναγκαίος προστατευτικός εξοπλισμός
    - i) διατηρείται κατάλληλα σε καθορισμένο χώρο,
    - ii) ελέγχεται και καθαρίζεται, αν είναι δυνατόν, πριν, και οπωσδήποτε, μετά από κάθε χρήση,
    - iii) επιδιορθώνεται, αν είναι ελαττωματικός, ή αντικαθίσταται πριν από νέα χρήση.
  - ε) Έχουν καθοριστεί διαδικασίες για τη λήψη, το χειρισμό και την επεξεργασία δειγμάτων ανθρώπινης ή ζωικής προέλευσης.
2. Τα ενδύματα εργασίας και ο προστατευτικός εξοπλισμός, συμπεριλαμβανομένου του προστατευτικού ιματισμού που αναφέρεται στην παράγραφο 1, που ενδέχεται να έχουν μολυνθεί από βιολογικούς παράγοντες, πρέπει να αφαιρούνται κατά την αποχώρηση από το χώρο εργασίας και, πριν ληφθούν τα μέτρα που αναφέρονται στη παράγραφο 3, να αποθηκεύονται χωριστά από τον υπόλοιπο ιματισμό.

3. Ο εργοδότης οφείλει να φροντίζει για την απολύμανση και τον καθαρισμό ή εφόσον είναι απαραίτητο, την καταστροφή του ιματισμού και του προστατευτικού εξοπλισμού που αναφέρεται στη παράγραφο 1.
4. Το κόστος των μέτρων που αναφέρεται στις παραγράφους 1,2 και 3 δεν βαρύνει τους εργαζομένους.

Άρθρο 9

Εκπαίδευση των εργαζομένων

1. Στα πλαίσια της εκπαίδευσης των εργαζομένων σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, ο εργοδότης λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα ώστε οι εργαζόμενοι ή/και οι εκπρόσωποί τους στην επιχείρηση ή την εγκατάσταση να λαμβάνουν κατάλληλη και επαρκή εκπαίδευση, βάσει όλων των διαθέσιμων πληροφοριών, ιδίως με τη μορφή ενημέρωσης και οδηγιών, σχετικά με :

- α) Τους ενδεχόμενους κινδύνους για την υγεία.
- β) Τις προφυλάξεις που πρέπει να λαμβάνονται για την πρόληψη της έκθεσης.
- γ) Τις απαιτήσεις υγιεινής.
- δ) Τη χρήση του προστατευτικού εξοπλισμού και ιματισμού.
- ε) Τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνουν οι εργαζόμενοι σε περίπτωση ατυχήματος και για την πρόληψη ατυχημάτων.

2. Η εκπαίδευση που αναφέρεται στη παράγραφο 1 πρέπει:

- α) Να παρέχεται κατά την έναρξη της εργασίας που συνεπάγεται επαφή με βιολογικούς παράγοντες.
- β) Να προσαρμόζεται στην εξέλιξη των κινδύνων και στην εμφάνιση νέων κινδύνων.
- γ) Να επαναλαμβάνεται περιοδικά, εφόσον αυτό είναι αναγκαίο.

Άρθρο 10

Ενημέρωση των εργαζομένων

1. Στα πλαίσια της ενημέρωσης των εργαζομένων σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, οι εργοδότες οφείλουν να παρέχουν γραπτές οδηγίες στο χώρο εργασίας και, εφόσον απαιτείται, να αναρτούν αφίσες στις οποίες ορίζεται τουλάχιστον η διαδικασία που πρέπει να ακολουθείται στην περίπτωση:

- α) Σοβαρού ατυχήματος ή περιστατικού που σχετίζεται με τον χειρισμό βιολογικού παράγοντα.
- β) Χειρισμού βιολογικού παράγοντα της ομάδας 4.

2. Οι εργαζόμενοι οφείλουν να αναφέρουν αμέσως κάθε ατύχημα ή περιστατικό που σχετίζεται με τον χειρισμό βιολογικού παράγοντα στον εργοδότη, στον τεχνικό ασφάλειας και στο γιατρό εργασίας.

3. Οι εργοδότες οφείλουν να ενημερώνουν αμέσως τους εργαζόμενους ή/και τους εκπροσώπους τους για κάθε ατύχημα ή περιστατικό το οποίο ενδέχεται να έχει προκαλέσει απελευθέρωση βιολογικού παράγοντα και το οποίο θα μπορούσε να προκαλέσει σοβαρή ανθρώπινη μόλυνση ή/και ασθένεια. Επιπλέον οι εργοδότες οφείλουν να ενημερώνουν τους εργαζόμενους ή/και τους εκπροσώπους τους στην επιχείρηση ή την εγκατάσταση το ταχύτερο δυνατόν για τα σοβαρά ατυχήματα ή περιστατικά, για τις αιτίες τους και για τα μέτρα που λαμβάνονται ή που θα ληφθούν για να επανορθωθεί η κατάσταση.

4. Κάθε εργαζόμενος έχει πρόσβαση στις πληροφορίες του καταλόγου που αναφέρεται στο άρθρο 11 και οι οποίες τον αφορούν προσωπικά.

5. Οι εργαζόμενοι ή/και οι εκπρόσωποί τους στην επιχείρηση ή την εγκατάσταση έχουν πρόσβαση σε ανώνυμες συλλογικές πληροφορίες.

6. Οι εργοδότες παρέχουν στους εργαζόμενους ή/και τους εκπροσώπους τους, ύστερα από σχετική αίτησή τους, τις πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 7.

Άρθρο 11

Κατάλογοι εκτιθέμενων εργαζομένων

1. Οι εργοδότες τηρούν κατάλογο των εργαζομένων που εκτίθενται σε βιολογικούς παράγοντες της ομάδας 3 και 4. Ο κατάλογος αυτός αναφέρει το είδος της εκτελούμενης εργασίας, και εφόσον είναι δυνατόν, το βιολογικό παράγοντα στον οποίο έχουν εκτεθεί οι εργαζόμενοι, καθώς και τα στοιχεία τα σχετικά με την έκθεση, τα ατυχήματα και τα περιστατικά, ανάλογα με την περίπτωση.
2. Ο κατάλογος που αναφέρεται στην παράγραφο 1 διατηρείται επί 10 τουλάχιστον έτη μετά από το πέρας της έκθεσης.
3. Ο κατάλογος που αναφέρεται στην παράγραφο 1 διατηρείται επί σαράντα έτη μετά από την τελευταία γνωστή έκθεση στις παρακάτω περιπτώσεις έκθεσης οι οποίες μπορούν να οδηγήσουν σε μόλυνση:
  - α) Από βιολογικούς παράγοντες που είναι γνωστό ότι μπορούν να προκαλέσουν μόνιμες ή λανθάνουσες μολύνσεις.
  - β) Που δεν μπορεί να διαγνωσθεί, με βάση τις σημερινές γνώσεις, παρά μόνο όταν εκδηλωθεί η ασθένεια, μετά την παρέλευση πολλών ετών.
  - γ) Που εμφανίζει ιδιαίτερα μεγάλες περιόδους επώασης πριν από την εκδήλωση της ασθένειας.
  - δ) Που οδηγεί σε ασθένεια η οποία εμφανίζει κατά καιρούς υποτροπές επί μεγάλο χρονικό διάστημα παρά την θεραπευτική αγωγή.
  - ε) Που μπορεί να έχει σοβαρές μακροπρόθεσμες συνέπειες.
4. Ο τεχνικός ασφάλειας και ο γιατρός εργασίας ή/και ο γιατρός του ασφαλιστικού οργανισμού στον οποίο ανήκει ο εργαζόμενος, καθώς και ο τεχνικός και υγειονομικός επιθεωρητής εργασίας έχουν πρόσβαση στον κατάλογο που αναφέρεται στην παράγραφο 1.

Άρθρο 12

Διαβούλευση και συμμετοχή των εργαζομένων

Στα πλαίσια της διαβούλευσης και της συμμετοχής των εργαζομένων σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις οι εργοδότες ζητούν τη γνώμη των εργαζομένων ή/και των εκπροσώπων τους και διευκολύνουν τη συμμετοχή τους, αναφορικά με τα θέματα που σχετίζονται με την εφαρμογή του παρόντος.

Άρθρο 13

Κοινοποίηση στην αρμόδια αρχή

1. Κοινοποιείται εκ των προτέρων στην αρμόδια επιθεώρηση εργασίας η χρήση για πρώτη φορά:

- α) Των βιολογικών παραγόντων της ομάδας 2.
- β) Των βιολογικών παραγόντων της ομάδας 3.
- γ) Των βιολογικών παραγόντων της ομάδας 4.

Η κοινοποίηση γίνεται τουλάχιστον τριάντα ημέρες πριν από την έναρξη των εργασιών.

Με την επιφύλαξη της παραγράφου 2, κοινοποιείται εκ των προτέρων και η χρήση για πρώτη φορά κάθε περαιτέρω βιολογικού παράγοντα της ομάδας 4 και κάθε νέου περαιτέρω βιολογικού παράγοντα της ομάδας 3, όπου ο ίδιος ο εργοδότης προσωρινά κατατάσσει αυτόν το βιολογικό παράγοντα.

2. Από τα εργαστήρια που παρέχουν διαγνωστικές υπηρεσίες που έχουν σχέση με παράγοντες της ομάδας 4 απαιτείται μόνο αρχική κοινοποίηση της πρόθεσής τους.

3. Κοινοποίηση εκ νέου πρέπει να γίνεται σε περίπτωση που υφίστανται ουσιώδεις αλλαγές, σημαντικές για την ασφάλεια ή την υγεία στο χώρο εργασίας, στις μεθόδους και τις διαδικασίες, οι οποίες

καθιστούν ανεπαρκή την προγενέστερη κοινοποίηση.

4. Η κοινοποίηση που αναφέρεται στο άρθρο αυτό, περιλαμβάνει:

- α) Το όνομα και τη διεύθυνση της επιχείρησης ή/και της εγκατάστασης.
- β) Το ονοματεπώνυμο και τα τυπικά προσόντα του τεχνικού ασφάλειας και του γιατρού εργασίας της επιχείρησης.
- γ) Τα αποτελέσματα της εκτίμησης που αναφέρεται στο άρθρο 3.
- δ) Το είδος του βιολογικού παράγοντα.
- ε) Τα προβλεπόμενα προληπτικά και προστατευτικά μέτρα.

Άρθρο 14

Επίβλεψη της υγείας - Ιατρική παρακολούθηση

1. Εάν τα αποτελέσματα της εκτίμησης που αναφέρεται στο άρθρο 3 καταδεικνύουν κίνδυνο για την υγεία ή την ασφάλεια των εργαζομένων, ο εργοδότης έχει την υποχρέωση:
  - α) Να χρησιμοποιεί τις υπηρεσίες γιατρού εργασίας, όπως αυτός ορίζεται στο ν. 1568/85, ανεξάρτητα από τον αριθμό εργαζομένων στην επιχείρηση ή/και την εγκατάσταση.
  - β) Να εξασφαλίζει σύμφωνα με τις υποδείξεις του γιατρού εργασίας, ότι κάθε εργαζόμενος πριν από την έκθεση και στη συνέχεια σε τακτά χρονικά διαστήματα, υπόκειται σε ιατρική εξέταση για την εκτίμηση της κατάστασης της υγείας του.
  - γ) Να λαμβάνει άμεσα μέτρα ατομικής υγιεινής των εργαζομένων και μέτρα υγιεινής της εργασίας.
2. Με την εκτίμηση που αναφέρεται στο άρθρο 3 πρέπει να εντοπίζονται οι εργαζόμενοι για τους οποίους ενδέχεται να απαιτούνται ειδικά προστατευτικά μέτρα.
3. Πρέπει να διατίθενται, όταν χρειάζεται, αποτελεσματικά εμβόλια στους εργαζόμενους που δεν έχουν ήδη ανοσοποιηθεί κατά του βιολογικού παράγοντα στον οποίο εκτίθενται ή ενδέχεται να εκτεθούν.
Όταν οι εργοδότες διαθέτουν εμβόλια πρέπει να λαμβάνουν υπόψη το συνιστώμενο κώδικα συμπεριφοράς που περιέχεται στο παράρτημα VII του άρθρου 17.
4. Εάν διαπιστωθεί ότι ένας εργαζόμενος πάσχει από μόλυνση ή/και ασθένεια για την οποία υπάρχουν υπόνοιες ότι οφείλεται στην έκθεση σε βιολογικούς παράγοντες κατά την εργασία, ο γιατρός εργασίας ή/και ο γιατρός του ασφαλιστικού οργανισμού στον οποίο ανήκει ο εργαζόμενος, παρέχει ιατρική παρακολούθηση στους άλλους εργαζόμενους που έχουν υποστεί παρόμοια έκθεση.
Στην περίπτωση αυτή, πραγματοποιείται επαναξιολόγηση του κινδύνου έκθεσης, σύμφωνα με το άρθρο 3.
5. Σε περιπτώσεις όπου γίνεται ιατρική παρακολούθηση, τηρείται ατομικός ιατρικός φάκελος για τουλάχιστον δέκα έτη μετά από το τέλος της έκθεσης.

Στις ειδικές περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 11 παράγραφος 3, ο ατομικός ιατρικός φάκελος τηρείται για διάστημα σαράντα ετών από την τελευταία γνωστή έκθεση.
6. Ο γιατρός εργασίας ή/και ο γιατρός του ασφαλιστικού οργανισμού στον οποίο ανήκει ο εργαζόμενος, προτείνει τα τυχόν προστατευτικά ή προληπτικά μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται για τους επιμέρους εργαζόμενους. Στην περίπτωση αυτή ο γιατρός του ασφαλιστικού οργανισμού ενημερώνει την αρμόδια επιθεώρηση εργασίας.
7. Στους εργαζόμενους πρέπει να παρέχονται πληροφορίες και συμβουλές σχετικά με την τυχόν ιατρική παρακολούθηση στην οποία ενδέχεται να υποβληθούν μετά το τέλος της έκθεσης.
8. Οι εργαζόμενοι έχουν πρόσβαση στα αποτελέσματα της ιατρικής παρακολούθησης που τους αφορούν. Επανεξέταση των αποτελεσμάτων της ιατρικής παρακολούθησης μπορούν να ζητούν ο εργοδότης και οι εν λόγω εργαζόμενοι.

9. Στο παράρτημα IV του άρθρου 17 περιέχονται πρακτικές συστάσεις για την ιατρική παρακολούθηση των εργαζομένων.
10. Όλες οι περιπτώσεις ασθένειας ή θανάτου των εργαζομένων, μετά την διαδικασία ολοκλήρωσης της διάγνωσης με την οποία διαπιστώνεται ότι οφείλονται στην επαγγελματική έκθεση σε βιολογικούς παράγοντες, αναγγέλλονται άμεσα από τον γιατρό εργασίας μέσω της επιχείρησης ή/και από τον ασφαλιστικό οργανισμό στην αρμόδια επιθεώρηση εργασίας.
11. Το Υπουργείο Εργασίας κοινοποιεί στην Επιτροπή της Ευρωπαϊκής Ένωσης όλα τα στοιχεία που αναφέρονται στη παράγραφο 10.

Άρθρο 15

Ιατρικές και κτηνιατρικές υπηρεσίες εκτός από τα διαγνωστικά εργαστήρια

1. Κατά την αξιολόγηση που αναφέρεται στο άρθρο 3, πρέπει να δίνεται ιδιαίτερη προσοχή στα ακόλουθα σημεία:
  - α) Την αβεβαιότητα σχετικά με την παρουσία βιολογικών παραγόντων στον οργανισμό των ασθενών ανθρώπων ή ζώων και σε υλικό ή δείγματα που λαμβάνονται από αυτούς.
  - β) Τους κινδύνους από βιολογικούς παράγοντες για τους οποίους είναι γνωστό ή υπάρχουν υπόνοιες ότι υπάρχουν στον οργανισμό των ασθενών ανθρώπων ή ζώων και το υλικό ή δείγματα που έχουν ληφθεί από αυτούς.
  - γ) Τους κινδύνους που συνεπάγεται η φύση της εργασίας.
2. Οι αρμόδιες υγειονομικές και κτηνιατρικές υπηρεσίες καθορίζουν τα κατάλληλα μέτρα για την προστασία της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων.

Τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων:

  - α) Τον καθορισμό κατάλληλων μεθόδων καθαρισμού και απολύμανσης.
  - β) Τον καθορισμό μεθόδων για τον ασφαλή χειρισμό και αποκομιδή των μολυσμένων απορριμμάτων.
3. Στην περίπτωση μονάδων απομόνωσης στις οποίες υπάρχουν ασθενείς ή ασθενή ζώα για τους οποίους ή τα οποία είναι γνωστό ή υπάρχει υπόνοια ότι έχουν μολυνθεί από βιολογικούς παράγοντες της ομάδας 3 ή της ομάδας 4, τα μέτρα περιορισμού πρέπει να επιλέγονται μεταξύ των μέτρων που αναφέρονται στο παράρτημα V του άρθρου 17 στήλη Α, προκειμένου να μειώνουν στο ελάχιστο τον κίνδυνο μόλυνσης.
4. Οι νομαρχιακού επιπέδου υγειονομικές και κτηνιατρικές υπηρεσίες ενημερώνουν άμεσα τις κεντρικές υπηρεσίες τους για τα μέτρα που αναφέρονται στις παραγράφους 2 και 3.

Άρθρο 16

Ειδικά μέτρα για τις βιομηχανικές μεθόδους παραγωγής, τα εργαστήρια και τους θαλάμους ζώων

1. Στα εργαστήρια, συμπεριλαμβανομένων των διαγνωστικών εργαστηρίων, και τους χώρους που προορίζονται για πειραματόζωα τα οποία έχουν ηθελημένα μολυνθεί από βιολογικούς παράγοντες των ομάδων 2, 3 ή 4 ή τα οποία είναι, ή υπάρχουν υποψίες ότι είναι φορείς των παραγόντων αυτών πρέπει να λαμβάνονται τα εξής μέτρα:
  - α) Τα εργαστήρια που εκτελούν εργασίες οι οποίες προϋποθέτουν το χειρισμό βιολογικών παραγόντων των ομάδων 2, 3 ή 4 για ερευνητικούς, αναπτυξιακούς, εκπαιδευτικούς ή διαγνωστικούς σκοπούς, καθορίζουν τα μέτρα περιορισμού σύμφωνα με το παράρτημα V του άρθρου 17, προκειμένου να μειώνουν στο ελάχιστο τον κίνδυνο μόλυνσης.
  - β) Μετά την αξιολόγηση που αναφέρεται στο άρθρο 3 καθορίζονται μέτρα σύμφωνα με το παράρτημα V του άρθρου 17, αφού καθοριστεί το επίπεδο φυσικού περιορισμού που απαιτείται για τους βιολογικούς παράγοντες ανάλογα με το βαθμό του κινδύνου.

Οι δραστηριότητες που περιλαμβάνουν το χειρισμό κάποιου βιολογικού παράγοντα πρέπει να εκτελούνται:

- i) Μόνον σε ζώνες εργασίας που ανταποκρίνονται τουλάχιστον στο επίπεδο περιορισμού 2 για βιολογικό παράγοντα της ομάδας 2.
  - ii) Μόνον σε ζώνες εργασίας που ανταποκρίνονται τουλάχιστον στο επίπεδο περιορισμού 3 για βιολογικό παράγοντα της ομάδας 3.
  - iii) Μόνον σε ζώνες εργασίας που ανταποκρίνονται τουλάχιστον στο επίπεδο περιορισμού 4 για βιολογικό παράγοντα της ομάδας 4.
- γ) Τα εργαστήρια που χειρίζονται υλικά σχετικά με τα οποία υπάρχει αβεβαιότητα ως προς την παρουσία βιολογικών παραγόντων ικανών να προκαλέσουν ασθένεια στον άνθρωπο, αλλά τα οποία δεν έχουν σκοπό να ασχοληθούν με τους καθαυτό βιολογικούς παράγοντες (δηλαδή να τους καλλιεργήσουν ή να τους συγκεντρώσουν), πρέπει να εφαρμόζουν τουλάχιστον επίπεδο περιορισμού 2.
- Πρέπει να χρησιμοποιούνται, ανάλογα με την περίπτωση, τα επίπεδα περιορισμού 3 και 4, όταν είναι γνωστό ή υπάρχει υπόνοια ότι είναι αναγκαία, εκτός εάν οι κατευθυντήριες γραμμές των αρμοδίων υπηρεσιών των Υπουργείων Εργασίας, Υγείας Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Γεωργίας και του Γενικού Χημείου του Κράτους ορίζουν ότι, σε ορισμένες περιπτώσεις, επαρκεί χαμηλότερο επίπεδο περιορισμού.
2. Όσον αφορά τις βιομηχανικές μεθόδους που χρησιμοποιούν βιολογικούς παραγοντες των ομάδων 2, 3 ή 4 πρέπει να λαμβάνονται τα ακόλουθα μέτρα:
- α) Οι αρχές περιορισμού οι οποίες εκτίθενται στην παράγραφο 1, στοιχείο β δεύτερο εδάφιο, πρέπει να ισχύουν και για τις βιομηχανικές μεθόδους, βάσει των πρακτικών μέτρων και των καταλλήλων διαδικασιών που αναφέρονται στο παράρτημα VI του άρθρου 17.
  - β) Σε συνάρτηση με την εκτίμηση του κινδύνου που συνεπάγεται η χρησιμοποίηση των βιολογικών παραγόντων των ομάδων 2, 3, ή 4, τα Υπουργεία Εργασίας, Υγείας Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Γεωργίας και το Γενικό Χημείο του Κράτους μετά από γνωμοδότηση του Συμβουλίου Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας μπορούν να αποφασίζουν κατάλληλα μέτρα που πρέπει να εφαρμόζονται κατά τη βιομηχανική χρήση αυτών των βιολογικών παραγόντων.
  - γ) Για όλες τις δραστηριότητες που καλύπτονται από το παρόν άρθρο και για τις οποίες δεν υπήρξε δυνατότητα οριστικής αξιολόγησης ενός βιολογικού παράγοντα, αλλά είναι πιθανό η ενδεχόμενη χρήση του παράγοντα αυτού να συνεπάγεται σοβαρό κίνδυνο για την υγεία των εργαζομένων, οι δραστηριότητες αυτές πρέπει να εκτελούνται μόνον σε χώρους εργασίας που ανταποκρίνονται τουλάχιστον στο επίπεδο περιορισμού 3.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 17

Προσάρτηση των παραρτημάτων

Προσαρτώνται και αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του παρόντος τα παρακάτω παραρτήματα:

1. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I που αναφέρεται στο άρθρο 4 παράγραφος 2.
2. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II που αναφέρεται στο άρθρο 5 παράγραφος 2 εδάφιο ε.
3. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III που αναφέρεται στο άρθρο 3 παράγραφος 6 εδάφιο α.
4. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV που αναφέρεται στο άρθρο 14 παράγραφος 9.
5. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V που αναφέρεται στο άρθρο 15 παράγραφος 3 και στο άρθρο 16 παράγραφος 1 εδάφια α και β.
6. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI που αναφέρεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 και στο άρθρο 16 παράγραφος 2 εδάφιο α
7. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII που αναφέρεται στο άρθρο 14 παράγραφος 3.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

[Άρθρο 4, παράγραφος 2]

1. Εργασίες σε εγκαταστάσεις παραγωγής τροφίμων.
2. Εργασίες στον τομέα της γεωργίας.
3. Δραστηριότητες κατά τις οποίες υπάρχει επαφή με ζώα ή/και προϊόντα ζωικής προέλευσης.
4. Εργασίες στον τομέα της υγειονομικής περίθαλψης, συμπεριλαμβανομένων των μονάδων απομόνωσης και νεκροψίας.
5. Εργασίες σε κλινικά, κτηνιατρικά και διαγνωστικά εργαστήρια, εξαιρουμένων των διαγνωστικών μικροβιολογικών εργαστηρίων.
6. Εργασίες σε εγκαταστάσεις διάθεσης απορριμμάτων.
7. Εργασίες σε εγκαταστάσεις καθαρισμού λυμάτων.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

ΣΗΜΑ ΒΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ

[Άρθρο 6 παρ.2 εδαφ.ε]

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III

ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΒΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΠΑΡΑΓΟΝΤΩΝ

[Άρθρο 3 παράγραφος 6 εδάφιο α]

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. Σύμφωνα με το πεδίο εφαρμογής του παρόντος, ταξινομούνται μόνον οι παράγοντες που αποδεδειγμένως προκαλούν μολυσματικές ασθένειες στον άνθρωπο.

Ενδεχομένως προστίθενται δείκτες της τοξικότητας ή αλλεργικότητας αυτών των παραγόντων.

Οι παράγοντες που είναι παθογόνοι για τα ζώα και τα φυτά και οι οποίοι αποδεδειγμένως δεν επηρεάζουν τον άνθρωπο, παραλείπονται.

Ο παρών πρώτος κατάλογος ταξινομημένων βιολογικών παραγόντων δεν περιλαμβάνει τους γενετικά τροποποιημένους μικροοργανισμούς.

2. Η ταξινόμηση των βιολογικών παραγόντων γίνεται βάσει των επιδράσεών τους στους υγιείς εργαζομένους.

Δεν λαμβάνονται χωριστά υπόψη οι ιδιαίτερες επιδράσεις των παραγόντων αυτών σε εργαζόμενους

των οποίων η ευαισθησία σε μολύνσεις μπορεί να επηρεάζεται από μία ή περισσότερες αιτίες, όπως π.χ. προϋπάρχουσα ασθένεια, φαρμακευτική αγωγή, ανοσολογική ανεπάρκεια, εγκυμοσύνη ή θηλασμός.

Η αξιολόγηση των κινδύνων που απαιτείται δυνάμει του παρόντος πρέπει επίσης να καλύπτει τον πρόσθετο κίνδυνο στον οποίο εκτίθενται οι εργαζόμενοι αυτοί.

Στο πλαίσιο ορισμένων βιομηχανικών μεθόδων παραγωγής, εργαστηριακών εργασιών ή δραστηριοτήτων σε χώρους που προορίζονται για πειραματόζωα, οι οποίες συνεπάγονται ή ενδέχεται να συνεπάγονται έκθεση των εργαζομένων σε βιολογικούς παράγοντες των ομάδων 3 ή 4, τα μέτρα τεχνικής πρόληψης που εφαρμόζονται πρέπει να τηρούν τις διατάξεις του άρθρου 16 του παρόντος.

3. Οι βιολογικοί παράγοντες που δεν ταξινομούνται στις ομάδες 2 έως 4 του καταλόγου, δεν ταξινομούνται αναγκαστικά στην ομάδα 1.

Στην περίπτωση παραγόντων με πολλά είδη αποδεδειγμένως παθογόνα για τον άνθρωπο ο κατάλογος περιλαμβάνει όσα είδη συναντώνται συχνότερα σε ασθένειες, μια γενικότερη δε μνεία δηλώνει ότι και άλλα είδη που ανήκουν στο ίδιο γένος ενδέχεται να έχουν επιπτώσεις στην υγεία.

Όταν στον κατάλογο βιολογικών παραγόντων αναφέρεται ένα ολόκληρο γένος, εννοείται ότι τα είδη και τα στελέχη που αποδεδειγμένως δεν είναι παθογόνα παραλείπονται από τον κατάλογο αυτόν.

4. Σε περίπτωση που ένα στέλεχος είναι εξασθενημένο ή έχει χάσει γνωστά λοιμογόνα γονίδια, ο περιορισμός που απαιτείται από την ταξινόμηση του γονικού του στελέχους δεν είναι αναγκαστικό να εφαρμόζεται, με την επιφύλαξη όμως ότι θα αξιολογείται δεόντως ο ενδεχόμενος κίνδυνος που αντιπροσωπεύει στο χώρο εργασίας.

Για παράδειγμα, αυτό ισχύει σε περίπτωση που το στέλεχος αυτό πρόκειται να χρησιμοποιηθεί ως προϊόν ή συστατικό προϊόντος προοριζόμενου για προφύλαξη ή θεραπεία.

5. Η ονοματολογία των παραγόντων που χρησιμοποιείται για την παρούσα ταξινόμηση αντικατοπτρίζει και τηρεί τις πλέον πρόσφατες διεθνείς συμφωνίες σχετικά με την ταξινόμηση και την ονοματολογία των παραγόντων οι οποίες ισχύουν κατά τη στιγμή κατάρτισης του καταλόγου.

6. Ο κατάλογος ταξινομημένων βιολογικών παραγόντων αντικατοπτρίζει την κατάσταση των επιστημονικών γνώσεων κατά το χρόνο σύνταξής του.

7. Οι αρμόδιες αρχές μετά από γνώμη του Συμβουλίου Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας μεριμνούν ώστε όλοι οι ιοί που έχουν ήδη απομονωθεί στον άνθρωπο και δεν έχουν ακόμη αξιολογηθεί και ταξινομηθεί στο παρόν παράρτημα να ταξινομούνται στην ομάδα 2 τουλάχιστον, εκτός εάν έχουν αποδείξεις ότι οι ιοί αυτοί δεν προκαλούν ασθένειες στον άνθρωπο.

8. Ορισμένοι βιολογικοί παράγοντες της ομάδας 3, επισημαινόμενοι στον επισυναπτόμενο κατάλογο με έναν αστερίσκο, μπορεί να παρουσιάζουν περιορισμένο κίνδυνο μόλυνσης των εργαζομένων διότι κανονικά δεν μεταδίδονται διά του αέρος.

Οι αρμόδιες αρχές μετά από γνώμη του Συμβουλίου Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας αξιολογούν τα εφαρμοστέα μέτρα περιορισμού των παραγόντων αυτών συνεκτιμώντας τις ιδιαιτερότητες των οικείων δραστηριοτήτων και την ποσότητα του συγκεκριμένου παράγοντος και αποφασίζουν αν, υπό ορισμένες συνθήκες, ορισμένα των μέτρων αυτών μπορούν να μην εφαρμοσθούν.

9. Οι κανόνες περιορισμού, οι οποίοι απορρέουν από την ταξινόμηση των παρασίτων, εφαρμόζονται αποκλειστικά και μόνο στα στάδια του κύκλου του παρασίτου που ενδέχεται να είναι λοιμώδη για τον άνθρωπο στο χώρο εργασίας.

10. Ο κατάλογος περιλαμβάνει χωριστές ενδείξεις όταν οι βιολογικοί παράγοντες ενδέχεται να προκαλούν αλλεργικές ή τοξικές αντιδράσεις, όταν υπάρχει αποτελεσματικό εμβόλιο ή όταν οι κατάλογοι των εργαζομένων που έχουν εκτεθεί σ'αυτούς τους παράγοντες πρέπει να διατηρούνται πάνω από 10 χρόνια.

Οι εν λόγω ενδείξεις δίνονται υπό μορφή σημειώσεων που επισημαίνουν τα εξής :

A : Πιθανή πρόκληση αλλεργικών φαινομένων.

D : Ο κατάλογος των εργαζομένων που έχουν εκτεθεί στον εν λόγω βιολογικό παράγοντα πρέπει να τηρείται επί χρονικό διάστημα άνω των 10 ετών αφότου οι εργαζόμενοι αποδεδειγμένως εξετέθησαν για τελευταία φορά στον βιολογικό παράγοντα.

T : Παραγωγή τοξινών.

V : Υπάρχει αποτελεσματικό εμβόλιο.

Οι προληπτικοί εμβολιασμοί πρέπει να πραγματοποιούνται λαμβανομένου υπόψη του κώδικα συμπεριφοράς που περιέχεται στο παράρτημα VII.

A. ΒΑΚΤΗΡΙΑ
και παρόμοιοι μικροοργανισμοί

Σημείωση: Για τους βιολογικούς παράγοντες του παρόντος καταλόγου, η ένδειξη "spp" αναφέρεται στα άλλα είδη που είναι αποδεδειγμένως παθογόνα για τον άνθρωπο.

Βιολογικός παράγοντας	Ταξινόμηση	Σημειώσεις
<i>Actinobacillus actinomycetemcomitans</i>	2	
<i>Actinomadurea madurae</i>	2	
<i>Actinomadurea pelletieri</i>	2	
<i>Actinomyces gerencseriae</i>	2	
<i>Actinomyces israelii</i>	2	
<i>Actinomyces pyogenes</i>	2	
<i>Actinomyces spp</i>	2	
<i>Arcanobacterium haemolyticum</i> (<i>Corynebacterium haemolyticum</i>)	2	
<i>Bacillus anthracis</i>	3	
<i>Bacteroides fragilis</i>	2	
<i>Bartonella bacilliformis</i>	2	
<i>Bordetella bronchiseptica</i>	2	
<i>Bordetella parapertussis</i>	2	
<i>Bordetella pertussis</i>	2	V
<i>Borrelia burgdorferi</i>	2	
<i>Borrelia duttonii</i>	2	
<i>Borrelia recurrentis</i>	2	
<i>Borrelia spp</i>	2	
<i>Brucella abortus</i>	3	
<i>Brucella canis</i>	3	
<i>Brucella melitensis</i>	3	
<i>Brucella suis</i>	3	
<i>Campylobacter fetus</i>	2	
<i>Campylobacter jejuni</i>	2	
<i>Campylobacter spp</i>	2	
<i>Cardiobacterium hominis</i>	2	
<i>Chlamydia pneumoniae</i>	2	
<i>Chlamydia trachomatis</i>	2	
<i>Chlamydia psittaci</i> (πτηναία στελέχη)	3	
<i>Chlamydia psittaci</i> (λοιπά στελέχη)	2	
<i>Clostridium botulinum</i>	2	T
<i>Clostridium perfringens</i>	2	
<i>Clostridium tetani</i>	2	T, V
<i>Clostridium spp</i>	2	
<i>Corynebacterium diphtheriae</i>	2	T, V
<i>Corynebacterium minutissimum</i>	2	
<i>Corynebacterium pseudotuberculosis</i>	2	
<i>Corynebacterium spp</i>	2	
<i>Coxiella burnetii</i>	3	
<i>Edwardsiella tarda</i>	2	
<i>Ehrlichia sennetsu</i> (<i>Rickettsia Sennetsu</i>)	2	
<i>Ehrlichia spp</i>	2	
<i>Eikenella corrodens</i>	2	
<i>Enterobacter aerogenes/cloacae</i>	2	
<i>Enterobacter spp</i>	2	

Βιολογικός παράγοντας	Ταξινόμηση	Σημειώσεις
<i>Enterococcus</i> spp	2	
<i>Erysipelothrix rhusiopathiae</i>	2	
<i>Escherichia coli</i> (εξαιρέσει των μη παθογόνων στελεχών)	2	
<i>Flavobacterium meningosepticum</i>	2	
<i>Fluoribacter bozemanii</i> (Legionella)	2	
<i>Francisella tularensis</i> (Τύπος Α)	3	
<i>Francisella tularensis</i> (Τύπος Β)	2	
<i>Fusobacterium necrophorum</i>	2	
<i>Gardnerella vaginalis</i>	2	
<i>Haemophilus ducreyi</i>	2	
<i>Haemophilus influenzae</i>	2	
<i>Haemophilus</i> spp	2	
<i>Helicobacter pylori</i>	2	
<i>Klebsiella oxytoca</i>	2	
<i>Klebsiella pneumoniae</i>	2	
<i>Klebsiella</i> spp	2	
<i>Legionella pneumophila</i>	2	
<i>Legionella</i> spp	2	
<i>Leptospira interrogans</i> (όλοι οι ορότυποι)	2	
<i>Listeria monocytogenes</i>	2	
<i>Listeria ivanovii</i>	2	
<i>Morganella morganii</i>	2	
<i>Mycobacterium africanum</i>	3	V
<i>Mycobacterium avium/intracellulare</i>	2	
<i>Mycobacterium bovis</i> (Εξαιρέσει στελέχους BCG)	3	V
<i>Mycobacterium chelonae</i>	2	
<i>Mycobacterium fortuitum</i>	2	
<i>Mycobacterium kansasii</i>	2	
<i>Mycobacterium leprae</i>	3	
<i>Mycobacterium mageritense</i>	2	
<i>Mycobacterium marinum</i>	2	
<i>Mycobacterium microti</i>	3 (*)	
<i>Mycobacterium paratuberculosis</i>		
<i>Mycobacterium scrofulaceum</i>	2	
<i>Mycobacterium simiae</i>	2	
<i>Mycobacterium szulgai</i>	2	
<i>Mycobacterium tuberculosis</i>	3	V
<i>Mycobacterium ulcerans</i>	3(*)	
<i>Mycobacterium xenopi</i>	2	
<i>Mycoplasma pneumoniae</i>	2	
<i>Neisseria gonorrhoeae</i>	2	
<i>Neisseria meningitidis</i>	2	V
<i>Nocardia asteroides</i>	2	
<i>Nocardia brasiliensis</i>	2	
<i>Nocardia farcinica</i>	2	
<i>Nocardia nova</i>	2	
<i>Nocardia otitidiscaviarum</i>	2	
<i>Pasteurella multocida</i>	2	
<i>Pasteurella</i> spp	2	
<i>Peptostreptococcus anaerobius</i>	2	
<i>Plesiomonas shigelloides</i>	2	
<i>Porphyromonas</i> spp	2	
<i>Prevotella</i> spp	2	
<i>Proteus mirabilis</i>	2	
<i>Proteus penneri</i>	2	
<i>Proteus vulgaris</i>	2	
<i>Providencia alcalifaciens</i>	2	
<i>Providencia rettgeri</i>	2	
<i>Providencia</i> spp	2	
<i>Pseudomonas aeruginosa</i>	2	
<i>Pseudomonas mallei</i>	3	
<i>Pseudomonas pseudomallei</i>	3	
<i>Rhodococcus equi</i>	2	

Βιολογικός παράγοντας	Ταξινόμηση	Σημειώσεις
<i>Rickettsia akari</i>	3 (*)	
<i>Rickettsia canada</i>	3 (*)	
<i>Rickettsia conorii</i>	3	
<i>Rickensia montana</i>	3 (*)	
<i>Rickettsia typhi</i> (<i>Rickensia mooseri</i>)	3	
<i>Rickensia prowazekii</i>	3	
<i>Rickettsia rickettsii</i>	3	
<i>Rickettsia tsutsugamushi</i>	3	
<i>Rickettsia</i> spp	2	
<i>Rochalimaea quintana</i>	2	
<i>Salmonella</i> Arizonae	2	
<i>Salmonella</i> Enteritidis	2	
<i>Salmonella</i> Typhimurium	2	
<i>Salmonella</i> Paratyphi A, B, C	2	
<i>Salmonella</i> Typhi	2	V
<i>Salmonella</i> (άλλα ορολογικά είδη)	3 (*)	V
<i>Serpulina</i> spp	2	
<i>Shigella boydii</i>	2	
<i>Shigella dysenteriae</i> (Τύπος 1)	2	
<i>Shigella flexneri</i>	3 (*)	T
<i>Shigella sonnei</i>	2	
<i>Staphylococcus aureus</i>	2	
<i>Streptobacillus moniliformis</i>	2	
<i>Streptococcus pneumoniae</i>	2	
<i>Streptococcus pyogenes</i>	2	
<i>Streptococcus</i> spp	2	
<i>Treponema carateum</i>	2	
<i>Treponema pallidum</i>	2	
<i>Treponema pertenue</i>	2	
<i>Treponema</i> spp	2	
<i>Vibrio cholerae</i> (και ο El Tor)	2	
<i>Vibrio parahaemolyticus</i>	2	
<i>Vibrio</i> spp	2	
<i>Yersinia enterocolitica</i>	2	
<i>Yersinia pestis</i>	2	
<i>Yersinia pseudotuberculosis</i>	3	V
<i>Yersinia</i> spp	2	

B. ΙΟΙ (*)

Βιολογικός παράγοντας	Ταξινόμηση	Σημειώσεις
Adenoviridae	2	
Arenaviridae		
Ιός Junin	4	
Ιός Lassa	4	
Ιός λεμφοκυτταρικής χοριομηνιγγίτιδας (νευροτρόπα στελέχη)	3	
Ιός λεμφοκυτταρικής χοριομηνιγγίτιδας (λοιπά στελέχη)	2	
Ιός Machupo	4	
Ιός Moreia και λοιποί ιοί Tacaribe	2	
Astroviridae	2	
Bunyaviridae		
Ιός Bunyamwera	2	
Ιός Oropouche	3	
Ιός εγκεφαλίτιδας Καλιφόρνιας	2	
Ιοί Hanta:		
Hantaan (Κορεατικός αιμορραγικός πυρετός)	3	
Ιός Seoul	3	
Ιός Puumala	2	
Ιός Prospect Hill	2	
Λοιποί Ιοί Hanta	2	
Ναϊροϊοί		
Αιμορραγικός πυρετός Κογκό/Κριμαίας	4	
Ιός Hazara	2	

Φλεβοϊοί:		
Πυρετός Rift Valley	3	V
Ιός τριήμερου πυρετού	2	
Ιός Toscana	2	
Λοιποί γνωστοί παθογόνοι bunyavirus	2	
Caliciviridae		
Ιός Norwalk	2	
Λοιποί Caliciviridae	2	
Coronaviridae		
2		
Filoviridae		
Ιός Ebola	4	
Ιός Marbourg	4	
Flaviviridae		
Αυστραλιανή επιδημική εγκεφαλίτιδα (Εγκεφαλίτιδα Murray Valley)	3	
Ιός εγκεφαλίτιδας από κρότωνες της Κεντρικής Ευρώπης	3 (**)	V
Absettarov	3	
Hanzalova	3	
Hypri	3	
Kumlinge	3	
Ιός δαγγείου τύπου 1 - 4	3	
Ιός ηπατίτιδας Γ	3 (**)	D
Ιαπωνική εγκεφαλίτιδα Β	3	V
Ιός Kyasanur Forest	3	V
Ασθένεια Louping	3 (**)	
Omsk (a)	3	V
Powassan	3	
Rocio	3	
Ρωσική εαρινή-θερινή εγκεφαλίτιδα (α)	3	V
Εγκεφαλίτιδα St Louis	3	
Ιός Wesselsbron	3 (**)	
Ιός Δυτ. Νείλου	3	
Κίτρινος πυρετός	3	V
Λοιποί γνωστοί παθογόνοι φλαβινοϊοί	2	
Hepadnaviridae		
Ιός ηπατίτιδας Β	3 (**)	V, D
Ιός ηπατίτιδας Δ (Δέλτα) (β)	3 (**)	V, D
Herpesviridae		
Κυτομεγαλοϊός	2	
Ιός Epstein-Barr	2	
Herpesvirus simiae (Ιός Β)	3	
Ιοί απλού έρπητα τύπων 1 και 2	2	
Ιός έρπητα ζωστήρα - ανεμοβλογιάς	2	
Ανθρώπινος Β-λεμφοτρόπος ιός (HBLV - HHV6)	2	
Orthomyxoviridae		
Ιοί γρίπης τύπων Α, Β και Γ	2	V (γ)
Orthomyxoviridae κροτωνικής προέλευσης	2	
Ιοί Dhori και Thogoto		
Paronaviridae		
Ιοί BK και JC	2	D (δ)
Ανθρώπινοι Θηλωματοϊοί	2	D (δ)
Paramyxoviridae		
Ιός ιλαράς	2	V
Ιός επιδημικής παρωτίτιδας	2	V
Ιός ασθένειας Newcastle	2	
Παραγριπικοί ιοί τύπων 1 έως 4	2	
Συγκυτιακός αναπνευστικός ιός	2	
Parvoviridae		
Ανθρώπινος κοκκοϊός (B 19)	2	
Picornaviridae		
Ιός οξείας αιμορραγικής επιπεφυκίτιδας (AHC)	2	
Ισχιοϊοί	2	
Ηχοϊοί	2	
Ιός ηπατίτιδας Α (ανθρώπινος εντεροϊός τύπου 72)	2	V
Ιός πολιομυελίτιδας	2	V

Βιολογικός παράγοντας	Ταξινόμηση	Σημειώσεις
Ρινοϊοί	2	
Roxviridae		
Ιός ευλογιάς βουβάλου (ε)	2	
Ιός ευλογιάς αγελάδας	2	
Ιός ευλογιάς ελέφαντος (ζ)	2	
Ιός όζου των αμελκτών	2	
Ιός Molluscum contagiosum	2	
Ιός ευλογιάς πιθήκου	3	V
Ιός ελκώδους στοματίτιδας προβάτου	2	
Ιός ευλογιάς κονίκλου (η)	2	
Ιός δαμαλίτιδας	2	
Ιοί Variola (μειζων και ελάσσων)	4	V
Ιός "white pox" ("Ιός variola")	4	V
Ιοί ευλογιάς Yata (Tana & Yaba)	2	
Reoviridae		
Coltivirus	2	
Ανθρώπινοι Rotavirus	2	
Orbivirus	2	
Reovirus	2	
Retroviridae (θ)		
Ιοί του συνδρόμου ανθρώπινης ανοσολογικής ανεπάρκειας (AIDS)	3	D
Ανθρώπινοι λεμφοτρόποι ιοί κυττάρων T (HTLV) τύπων 1 και 2	3	D
Rhabdoviridae		
Ιός λύσσας	3 (**)	V
Ιός κυστιώδους στοματίτιδας	2	
Togaviridae		
Αλφαιοί:		
Εγκεφαλομυελίτιδα του ίππου της Ανατολικής Αμερικής	3	V
Ιός Bebaru	2	
Ιός Chikungunya	3	
Ιός Everglades	3 (**)	
Ιός Mayaro	3	
Ιός Mucambo	3 (**)	
Ιός Ndumu	3	
Ιός O'nyong-nyong	2	
Ιός του ποταμού Ross	2	
Ιός του δάσους Semliki	2	
Ιός Sindbis	2	
Ιός Tonate	3 (**)	
Βενεζουελανική εγκεφαλομυελίτιδα του ίππου	3	V
Εγκεφαλομυελίτιδα του ίππου της Δυτικής Αμερικής	3	V
Λοιποί γνωστοί αλφαιοί	2	
Ιός ερυθράς (rubella)	2	V
Toroviridae	2	
Μη καταταγμένοι ιοί		
Ιοί ηπατίτιδας που μεταδίδονται με το αίμα και που δεν έχουν ακόμα προσδιορισθεί	3 (**)	D
Ιός ηπατίτιδας Ε	3 (**)	
Μη προσδιορισθέντες βιολογικοί παράγοντες σχετιζόμενοι με (ι) :		
την ασθένεια Creutzfeldt-Jakob	3 (**)	D (δ)
το σύνδρομο Gerstmann-Straussler-Scheinker	3 (**)	D (δ)
Kuru	3 (**)	D (δ)

(*) Βλ. εισαγωγική σημείωση αριθ. 7.

(**) Βλ. εισαγωγική σημείωση αριθ. 8.

(α) Ιός εγκεφαλίτιδος από κρότνες.

(β) Για να έχει ο ιός της ηπατίτιδας Δ παθογόνο δράση στον εργαζόμενο, απαιτείται μόλυνση ταυτόχρονη ή δευτερογενής σε σχέση με τη μόλυνση που προκαλεί ο ιός της ηπατίτιδας Β. Επομένως, ο εμβολιασμός κατά του ιού της ηπατίτιδας Β προστατεύει από τον ιό της ηπατίτιδας Δ

(Δέλτα) όσους εργαζόμενους δεν έχουν προσβληθεί από τον ιό της ηπατίτιδας Β.

(Υ) Μόνον όσον αφορά τους τύπους Α & Β.

(δ) Συνιστάται για τις εργασίες που συνεπάγονται άμεση επαφή με τους παράγοντες αυτούς.

(ε) Με την εγγραφή αυτή προσδιορίζονται δύο ιοί, ένα γένος του ιού της "ευλογιάς βουβάλου" και μια παραλλαγή του ιού της "δαμαλίτιδας".

(ζ) Παραλλαγή του ιού της "ευλογιάς αγελάδας".

(η) Παραλλαγή του ιού της "δαμαλίτιδας".

(θ) Δεν υπάρχουν σήμερα καθόλου στοιχεία για μόλυνση του ανθρώπου από τους Retrovirus που προέρχονται από τον πίθηκο. Εντούτοις, για λόγους πρόνοιας, συνιστάται περιορισμός επιπέδου 3 για τις εργασίες που συνεπάγονται έκθεση των εργαζόμενων σε αυτούς τους ιούς.

(ι) Δεν υπάρχουν αποδείξεις για μόλυνση του ανθρώπου από τους βιολογικούς παράγοντες που προκαλούν τη σπογγοειδή εγκεφαλίτιδα βοοειδών. Οποσδήποτε όμως συνιστάται επίπεδο περιορισμού τουλάχιστον 2, ως προφυλακτικό μέτρο για εργασίες εργαστηρίου.

Γ. ΠΑΡΑΣΙΤΑ

Βιολογικός παράγοντας	Ταξινόμηση	Σημειώσεις
<i>Acanthamoeba castellanii</i>	2	
<i>Ancylostoma duodenale</i>	2	
<i>Angiostrongylus cantonensis</i>	2	
<i>Angiostrongylus costaricensis</i>	2	
<i>Ascaris lumbricoides</i>	2	A
<i>Ascaris suum</i>	2	A
<i>Babesia divergens</i>	2	
<i>Babesia microti</i>	2	
<i>Balantidium coli</i>	2	
<i>Brugia malayi</i>	2	
<i>Brugia pahangi</i>	2	
<i>Capillaria philippinensis</i>	2	
<i>Capillaria spp</i>	2	
<i>Cionorchis sinensis</i>	2	
<i>Clonorchis viverrini</i>	2	
<i>Cryptosporidium parvum</i>	2	
<i>Cryptosporidium spp</i>	2	
<i>Dipetalonema streptocerca</i>	2	
<i>Diphylobothrium latum</i>	2	
<i>Dracunculus medinensis</i>	2	
<i>Echinococcus granulosus</i>	3	
<i>Echinococcus multilocularis</i>	3	
<i>Echinococcus vogeli</i>	3	
<i>Entamoeba histolytica</i>	2	
<i>Fasciola gigantica</i>	2	
<i>Fasciola hepatica</i>	2	
<i>Fasciolopsis buski</i>	2	
<i>Giardia lamblia (Giardia intestinalis)</i>	2	
<i>Hymenolepis diminuta</i>	2	
<i>Hymenolepis nana</i>	2	
<i>Leishmania brasiliensis</i>	3	
<i>Leishmania donovani</i>	3	
<i>Leishmania ethiopica</i>	2	
<i>Leishmania mexicana</i>	2	
<i>Leishmania peruviana</i>	2	
<i>Leishmania tropica</i>	2	
<i>Leishmania major</i>	2	
<i>Leishmania spp</i>	2	
<i>Loa loa</i>	2	

Βιολογικός παράγοντας	Ταξινόμηση	Σημειώσεις
<i>Mansonella ozzardi</i>	2	
<i>Mansonella perstans</i>	2	
<i>Naegleria fowleri</i>	3	
<i>Necator americanus</i>	2	
<i>Onchocerca volvulus</i>	2	
<i>Opisthorchis felinus</i>	2	
<i>Opisthorchis spp</i>	2	
<i>Paragonimus westermani</i>	2	
<i>Plasmodium falciparum</i>	3	
<i>Plasmodium spp</i> (ανθρώπου και πιθήκου)	2	
<i>Sarcocystis sui hominis</i>	2	
<i>Schistosoma haematobium</i>	2	
<i>Schistosoma intercalatum</i>	2	
<i>Schistosoma japonicum</i>	2	
<i>Schistosoma mansoni</i>	2	
<i>Schistosoma mekongi</i>	2	
<i>Strongyloides stercoralis</i>	2	
<i>Strongyloides spp</i>	2	
<i>Taenia saginata</i>	2	
<i>Taenia solium</i>	3	
<i>Toxocara canis</i>	2	
<i>Toxoplasma gondii</i>	2	
<i>Trichinella spiralis</i>	2	
<i>Trichuris trichiura</i>	2	
<i>Trypanosoma brucei brucei</i>	2	
<i>Trypanosoma brucei gambiense</i>	2	
<i>Trypanosoma brucei rhodesiense</i>	3	
<i>Trypanosoma cruzi</i>	3	
<i>Wuchereria bancrofti</i>	2	

Δ. ΜΥΚΗΤΕΣ

Βιολογικός παράγοντας	Ταξινόμηση	Σημειώσεις
<i>Aspergillus fumigatus</i>	2	A
<i>Blastomyces dermatitidis</i> (<i>Ajellomyces dermatitidis</i>)	3	
<i>Candida albicans</i>	2	A
<i>Coccidioides immitis</i>	3	A
<i>Cryptococcus neoformans</i> var. <i>neoformans</i> (<i>Filobasidiella neoformans</i> var. <i>neoformans</i>)	2	A
<i>Cryptococcus neoformans</i> var. <i>gattii</i> (<i>Filobasidiella bacillispora</i>)	2	
<i>Emmonsia parva</i> var. <i>parva</i>	2	
<i>Emmonsia parva</i> var. <i>crescens</i>	2	
<i>Epidermophyton floccosum</i>	2	A
<i>Fonsecaea compacta</i>	2	
<i>Fonsecaea pedrosoi</i>	2	
<i>Histoplasma capsulatum</i> var. <i>capsulatum</i> (<i>Ajellomyces capsulatus</i>)	3	
<i>Histoplasma capsulatum duboisii</i>	3	
<i>Madurella grisea</i>	2	
<i>Madurella mycetomatis</i>	2	
<i>Microsporum spp</i>	2	A
<i>Neotestudina rosatii</i>	2	
<i>Paracoccidioides brasiliensis</i>	3	
<i>Penicillium marneffeii</i>	2	A
<i>Sporothrix schenckii</i>	2	
<i>Trichophyton rubrum</i>	2	
<i>Trichophyton spp</i>	2	

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV

ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΑΤΡΙΚΗ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ

[Άρθρο 14 παράγραφος 9]

1. Ο γιατρός εργασίας ή/και ο γιατρός του ασφαλιστικού οργανισμού στον οποίο ανήκει ο εργαζόμενος, οφείλουν να γνωρίζουν καλώς τις συνθήκες ή τις περιστάσεις έκθεσης κάθε εργαζομένου.
2. Η ιατρική παρακολούθηση των εργαζομένων πραγματοποιείται σύμφωνα με τις αρχές και τις πρακτικές της ιατρικής της εργασίας και πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον τα ακόλουθα μέτρα:
  - α) Κατάρτιση φακέλου με το ιατρικό και επαγγελματικό ιστορικό κάθε εργαζομένου.
  - β) Ατομική αξιολόγηση της υγείας των εργαζομένων.
  - γ) Ενδεχομένως, βιολογική παρακολούθηση, καθώς και ανίχνευση των πρώιμων και αντιστρεπτών επιπτώσεων επί της υγείας του εξεταζόμενου.

Μπορούν να αποφασίζονται περαιτέρω ιατρικές εξετάσεις για κάθε εργαζόμενο ο οποίος υποβάλλεται σε ιατρική παρακολούθηση, λαμβανομένων υπόψη των πλέον πρόσφατων γνώσεων της ιατρικής της εργασίας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V

ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΑ ΜΕΤΡΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΑ ΕΠΙΠΕΔΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΥ

[Άρθρο 15 παράγραφος 3 και άρθρο 16 παράγραφος 1 εδάφια α και β]

Προκαταρκτικό σημείωμα

Τα μέτρα που περιέχονται στο παράρτημα αυτό εφαρμόζονται ανάλογα με τη φύση των δραστηριοτήτων, την αξιολόγηση του κινδύνου στους εργαζόμενους και τη φύση του σχετικού βιολογικού παραγόντα.

Α. Μέτρα περιορισμού		Β. Επίπεδα περιορισμού		
		2	3	4
1.	Ο χώρος εργασίας πρέπει να είναι σε ξεχωριστό μέρος από το χώρο των άλλων δραστηριοτήτων στο ίδιο κτίριο.	όχι	συνιστάται	ναι
2.	Ο προσαγόμενος και ο απαγόμενος αέρας πρέπει να διηθείται με φίλτρο (HEPA) ή άλλο παρόμοιο σύστημα	όχι	ναι, για τον απαγόμενο αέρα	ναι, για τον προσαγόμενο και τον απαγόμενο αέρα
3.	Η πρόσβαση πρέπει να επιτρέπεται μόνο σε εξουσιοδοτημένους εργαζόμενους	συνιστάται	ναι	ναι, μέσω αερόκλειθρου προθαλάμου (air lock)
4.	Ο χώρος εργασίας πρέπει να είναι δυνατόν να σφραγίζεται για να είναι δυνατή η απολύμανσή του	όχι	συνιστάται	ναι
5.	Καθορισμένες μέθοδοι απολύμανσης	ναι	ναι	ναι
6.	Ο χώρος εργασίας πρέπει να διατηρείται υπό πίεση χαμηλότερη της ατμοσφαιρικής	όχι	συνιστάται	ναι
7.	Αποτελεσματικός έλεγχος των φορέων, π.χ. τρωκτικά και έντομα	συνιστάται	ναι	ναι
8.	Επιφάνειες αδιάβροχες και ευκολοκαθαρίστες	ναι (πάγκοι)	ναι (πάγκοι και δάπεδο)	ναι (πάγκοι, τοίχοι, δάπεδο και οροφή)
9.	Επιφάνειες ανθεκτικές στα οξέα, τα αλκάλια, τους διαλύτες και τα απολυμαντικά	συνιστάται	ναι	ναι
10.	Ασφαλής αποθήκευση βιολογικών παραγόντων	ναι	ναι	ιδιαίτερα ασφαλής αποθήκευση
11.	Πρέπει να υπάρχει παράθυρο παρατήρησης άλλο αντίστοιχο σύστημα, ώστε να είναι δυνατή η παρατήρηση των εργαζομένων	συνιστάται	συνιστάται	ναι
12.	Κάθε εργαστήριο πρέπει να περιέχει τον δικό του εξοπλισμό	όχι	συνιστάται	ναι
13.	Ο χειρισμός μολυσμένου υλικού, συμπεριλαμβανομένων των τυχόν ζώων, πρέπει να γίνεται σε θάλαμο ασφαλείας ή απομόνωσης ή άλλα κατάλληλα μέσα περιορισμού	αναλογα με την περίπτωση	ναι, αν ο μολυσματικός παράγοντας είναι αερογενώς μεταφερόμενος	ναι
14.	Κλίβανος για την αποτέφρωση των πτωμάτων των ζώων	συνιστάται	ναι (να είναι διαθέσιμος)	ναι επιτόπου

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI

ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ ΓΙΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ

[Άρθρο 4 παράγραφος 1 και άρθρο 16 παράγραφος 2 εδάφιο α]

1. Βιολογικοί παράγοντες της ομάδας 1

Για την εργασία με βιολογικούς παράγοντες της ομάδας 1 συμπεριλαμβανομένων των ζώντων εξασθενημένων εμβολίων πρέπει να τηρούνται οι αρχές της ορθής επαγγελματικής ασφάλειας και υγιεινής.

2. Βιολογικοί παράγοντες των ομάδων 2, 3 και 4

Είναι ίσως σκόπιμο να επιλέγονται και να συνδυάζονται απαιτήσεις περιορισμού από τις διάφορες κατωτέρω κατηγορίες, ανάλογα με την αξιολόγηση του κινδύνου τον οποίο συνεπάγεται μια συγκεκριμένη μέθοδος ή μέρος μεθόδου.

Α. Μέτρα περιορισμού		Β. Επίπεδα περιορισμού		
		2	3	4
1.	Οι βιώσιμοι οργανισμοί πρέπει να περιορίζονται σε ένα σύστημα που εξασφαλίζει φυσικό διαχωρισμό της δραστηριότητας από το περιβάλλον.	ναι	ναι	ναι
2.	Τα αέρια που εκλύονται από το κλειστό σύστημα πρέπει να υφίστανται επεξεργασία ώστε	να ελαχιστοποιείται η απελευθέρωση	να προλαμβάνεται η απελευθέρωση	να προλαμβάνεται η απελευθέρωση
3.	Η δειγματοληψία, η προσθήκη υλικών σε ένα κλειστό σύστημα και η μεταφορά βιώσιμων μικροοργανισμών σε άλλο κλειστό σύστημα πρέπει να διενεργούνται κατά τρόπον ώστε	να ελαχιστοποιείται η απελευθέρωση	να προλαμβάνεται η απελευθέρωση	να προλαμβάνεται η απελευθέρωση
4.	Τα ανεπεξέργαστα υγρά της καλλιέργειας πρέπει να αφαιρούνται από το κλειστό σύστημα μόνον εφόσον οι βιώσιμοι μικροοργανισμοί έχουν	αδρανοποιηθεί με εγκεκριμένα μέσα	αδρανοποιηθεί με εγκεκριμένα χημικά ή φυσικά μέσα	αδρανοποιηθεί με εγκεκριμένα χημικά ή φυσικά μέσα
5.	Οι τσιμούχες και τα πώματα πρέπει να είναι σχεδιασμένα κατά τρόπον ώστε.	να ελαχιστοποιείται η απελευθέρωση	να προλαμβάνεται η απελευθέρωση	να προλαμβάνεται η απελευθέρωση
6.	Τα κλειστά συστήματα πρέπει να βρίσκονται σε ελεγχόμενο χώρο.	προαιρετικό	προαιρετικό	ναι και κατασκευασμένο επί τούτου
α)	Πρέπει να τοποθετούνται σήματα για βιολογικούς κινδύνους.	προαιρετικό	ναι	ναι
β)	Η πρόσβαση στους χώρους πρέπει να περιορίζεται αποκλειστικά στο εντεταλμένο προσωπικό.	προαιρετικό	ναι	ναι, μέσω αερόκλειθρου προθαλάμου (airlock)
γ)	Το προσωπικό οφείλει να φορά προστατευτικό ιματισμό.	ναι, ιματισμός εργασίας	ναι	πλήρης αλλαγή ιματισμού
δ)	Πρέπει να παρέχονται στο προσωπικό δυνατότητες απολύμανσης και πλύσης.	ναι	ναι	ναι
ε)	Το προσωπικό πρέπει να κάνει ντους πριν εγκαταλείψει τον ελεγχόμενο χώρο.	όχι	προαιρετικό	ναι
στ)	Τα λύματα από τους νεροχύτες και τα ντους πρέπει να συλλέγονται και να αδρανοποιούνται πριν την απόρριψή τους.	όχι	προαιρετικό	ναι
ζ)	Ο ελεγχόμενος χώρος πρέπει να αερίζεται καταλλήλως ώστε να ελαχιστοποιείται η μόλυνση του αέρα.	προαιρετικό	προαιρετικό	ναι
η)	Ο αέρας στον ελεγχόμενο χώρο πρέπει να διατηρείται σε πίεση χαμηλότερη της ατμοσφαιρικής.	όχι	προαιρετικό	ναι

θ)	Ο αέρας που εισέρχεται και εξέρχεται από τον ελεγχόμενο χώρο πρέπει να διηθείται με φίλτρο HEPA.	όχι	προαιρετικό	ναι
ι)	Ο ελεγχόμενος χώρος πρέπει να είναι σχεδιασμένος κατά τρόπον ώστε να εμποδίζεται ο διασκορπισμός του συνόλου του περιεχομένου του κλειστού συστήματος.	όχι	προαιρετικό	ναι
ια)	Πρέπει να υπάρχει η δυνατότητα ερμητικού κλεισίματος του ελεγχόμενου χώρου ώστε να μπορεί να πραγματοποιηθεί υποκαπνισμός.	όχι	προαιρετικό	ναι
ιβ)	Επεξεργασία λυμάτων πριν την τελική απόρριψη.	να αδρανοποιούνται με εγκεκριμένα μέσα	να αδρανοποιούνται με εγκεκριμένα χημικά ή φυσικά μέσα	να αδρανοποιούνται με εγκεκριμένα χημικά ή φυσικά μέσα

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII**ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΟΣ ΚΩΔΙΚΑΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΜΒΟΛΙΑΣΜΟ**

[Άρθρο 14 παράγραφος 3]

- Όταν η εκτίμηση που αναφέρεται στο άρθρο 3 κατάδεικνύει την ύπαρξη κινδύνου για την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων λόγω της έκθεσής τους σε βιολογικούς παράγοντες για τους οποίους υπάρχουν αποτελεσματικά εμβόλια, ο εργοδότης οφείλει να προσφέρει τον εμβολιασμό στους εργαζόμενους αυτούς.
- Ο εμβολιασμός γίνεται σύμφωνα με τις ισχύουσες υγειονομικές διατάξεις και πρακτικές.
Οι εργαζόμενοι ενημερώνονται σχετικά με τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα τόσο του εμβολιασμού όσο και του μη εμβολιασμού.
- Ο εμβολιασμός που προσφέρεται στους εργαζόμενους δεν πρέπει να συνεπάγεται οικονομικές επιβαρύνσεις γι' αυτούς.
- Η αρμόδια αρχή που ενεργεί εμβολιασμό σε εργαζόμενο, μετά από σχετική αίτησή του εργαζόμενου, εκδίδει και χορηγεί πιστοποιητικό εμβολιασμού.

Άρθρο 18**Έλεγχος εφαρμογής**

- Ο έλεγχος της εφαρμογής του παρόντος ανατίθεται στις αρμόδιες επιθεωρήσεις εργασίας και συγκεκριμένα στα Κέντρα Πρόληψης Επαγγελματικού Κινδύνου (ΚΕ.Π.Ε.Κ.) ή στις Διευθύνσεις επιθεώρησης εργασίας με τα αρμόδια Τμήματα τεχνικής και υγειονομικής επιθεώρησης εργασίας ή στα Τμήματα επιθεώρησης εργασίας.
- Με απόφαση του νομάρχη και μετά από γνωμοδότηση της Νομαρχιακής Επιτροπής Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας συγκροτείται σε κάθε νομό επιτροπή από εκπροσώπους της αρμόδιας επιθεώρησης εργασίας και των αρμοδίων υγειονομικών και κτηνιατρικών υπηρεσιών του νομού με έργο την υποστήριξη της αρμόδιας επιθεώρησης εργασίας στον έλεγχο εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος. Οι σχετικές υποδείξεις και παρατηρήσεις προς τους εργοδότες διενεργούνται πάντοτε από τον επιθεωρητή εργασίας μετά από εισηγήσεις των άλλων μελών της επιτροπής.

Άρθρο 19**Κυρώσεις**

- Σε κάθε εργοδότη, κατασκευαστή, παρασκευαστή, εισαγωγέα ή προμηθευτή, που παραβαίνει τις διατάξεις του παρόντος επιβάλλονται, ανεξάρτητα από τις ποινικές κυρώσεις, οι διοικητικές κυρώσεις του άρθρου 24 του ν. 2224/94 με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 6 της ΚΥΑ 88555/3293/30.9.88 που κυρώθηκε με το άρθρο 39 του ν. 1836/89..
- Σε κάθε εργοδότη, κατασκευαστή, παρασκευαστή, εισαγωγέα ή προμηθευτή, που παραβαίνει από αμέλεια ή πρόθεση τις διατάξεις του παρόντος επιβάλλονται οι ποινικές κυρώσεις του άρθρου 25 του ν. 2224/94.

Άρθρο 20

Η ισχύς του παρόντος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Στον Υφυπουργό Εργασίας αναθέτουμε τη δημοσίευση και εκτέλεση του παρόντος Διατάγματος.

Αθήνα, 23 Μαΐου 1995

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΟΤΤΑΚΗΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΚΩΣΤΑΣ ΣΚΑΝΔΑΛΙΔΗΣ

ΕΘΝ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΓΙΑΝΝΟΣ ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΑΛΕΞ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΥΓΕΙΑΣ, ΠΡ. & ΚΟΙΝ. ΑΣΦ/ΩΝ

ΔΗΜ. ΚΡΕΜΑΣΤΙΝΟΣ

Β/ΝΙΑΣ, ΕΝ/ΑΣ & ΤΕΧΓΙΑΣ - ΕΜΠΟΡΙΟΥ

ΚΩΝ. ΣΗΜΙΤΗΣ

ΑΝΑΠ. Β/ΝΙΑΣ, ΕΝ/ΑΣ & Τ/ΓΙΑΣ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΡΟΚΟΦΥΛΛΟΣ

ΥΦΥΠ. ΓΕΩΡΓΙΑΣ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΒΑΣΙΛΑΚΑΚΗΣ

Ο ΥΦΥΠ. ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΔΑΜΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

Εκδίδει την ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ από το 1833

Διεύθυνση : Καποδιστρίου 34
 Ταχ. Κώδικας : 104 32
 TELEX : 22.3211 YPET GR
 FAX : 5234312

Οι Υπηρεσίες του ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Λειτουργούν καθημερινά από 8.00' έως 13.00'

ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

- * Πώληση ΦΕΚ όλων των Τευχών Σολωμού 51 τηλ.: 52.39.762
- * ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ: Σολωμού 51 τηλ.: 52.48.188
- * Για φωτοαντίγραφα παλαιών τευχών στην οδό Σολωμού 51 τηλ.: 52.48.141
- * Τμήμα πληροφόρησης: Για τα δημοσιεύματα των ΦΕΚ Σολωμού 51 τηλ.: 52.25.713 – 52.49.547

- * Οδηγίες για δημοσιεύματα Ανωνύμων Εταιρειών και ΕΠΕ τηλ.: 52.48.785
- Πληροφορίες για δημοσιεύματα Ανωνύμων Εταιρειών και ΕΠΕ τηλ.: 52.25.761

- * Αποστολή ΦΕΚ στην επαρχία με καταβολή της αξίας του δια μέσου Δημοσίου Ταμείου Για πληροφορίες: τηλ.: 52.48.320

Τιμές κατά τεύχος της ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ:

Κάθε τεύχος μέχρι 8 σελίδες δρχ. 100. Από 9 σελίδες μέχρι 16 δρχ. 150, από 17 έως 24 δρχ. 200
 Από 25 σελίδες και πάνω η τιμή πώλησης κάθε φύλλου (8σέλιδου ή μέρους αυτού) αυξάνεται κατά 50 δρχ.

Μπορείτε να γίνετε συνδρομητής για όποιο τεύχος θέλετε. Θα σας αποστέλλεται με το Ταχυδρομείο.

ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Κωδικός αριθ. κατάθεσης στο Δημόσιο Ταμείο 2531

Η ετήσια συνδρομή είναι:

α) Για το Τεύχος Α'	Δρχ.	20.000
β) » » Β'	»	40.000
γ) » » Γ'	»	10.000
δ) » » Δ'	»	40.000
ε) » » Αναπτυξιακών Πράξεων	»	25.000
στ) » » Ν.Π.Δ.Δ.	»	10.000
ζ) » » ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	»	5.000
η) » » Δελτ. Εμπ. & Βιομ. Ιδ.	»	10.000
θ) » » Αν. Ειδικού Δικαστηρίου	»	3.000
ι) » » Α.Ε. & Ε.Π.Ε.	»	210.000
ια) Για όλα τα Τεύχη εκτός ΤΑΕ-ΕΠΕ	»	110.000

Κωδικός αριθ. κατάθεσης στο Δημόσιο Ταμείο 3512

Ποσοστό 5% υπέρ του Ταμείου Αλληλο-βοήθειας του Προσωπικού (ΤΑΠΕΤ)

Δρχ.	1.000
»	2.000
»	500
»	2.000
»	1.250
»	500
»	250
»	500
»	150
»	10.500
»	5.500

Πληροφορίες: τηλ. 52.48.320